Aº. 1856. No. 33.

Zaturdag 15 Maart.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE-BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 13 Maart 1856.

Van wege Zijne Excellentie den Heer Gouverneur dezer Kolonie, wordt hiermede bekend gemaakt, dat, tengevolge van de daartoe gedane verzoeken, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden aan de navolgende slaven, als:

1o. Aan den slaaf *Victor*, geboren in 1812, waarvan de moeder onbekend is, toebehoord hebbende aan plantaadje *Broederhoop*, divisie *beneden Cottica.*

2o. Aan het slavenkind *Georstina*, geboren in 1842, dochter van *Johanna*, toebehoord hebbende aan S. Soesman Jr. n. ux.

3o. Aan de slaven; *Evert*, geboren in 1834, zoon van *Tina*, en *Martha*, geboren in 1845, dochter van *Magdalena*, toebehoord hebbende aan den boedel L. Thijm.

4o. Aan de slavin *Philida* of *Carolina*, geboren in 1806, waarvan de moeder onbekend is, toebehoord hebbende aan J. M. Dompig.

5o. Aan de slaven: *Marianna*, geboren in 1818, en *Frans Frederik*, geboren in 1830, beide kinderen van *Helena Wilhelmina*, toebehoord hebbende aan J. F. Vieira.

6o. Aan den slaaf *Heintje*, geboren in 1811, zoon van *Louisa*, toebehoord hebbende aan Plantaadje *Dageraad* en *Dankbaarheid*, divisie *boven Cottica* en *Perica.*

7o. Aan de slavin *Cornea*, geboren in 1810, waarvan de moeder onbekend is, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan A. M. Geijken.

8o. Aan den slaaf *Klein*, geboren in 1838, zoon van *Trui* of *Trowé*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan J. H. Westphal.

9o. Aan het slavenkind *Klaas*, geboren in 1849, zoon van *Louiza*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan J. A. Oosterholt.

10o. Aan de slavin *Harriette*, geboren in 1830, dochter van *Clara*, en haar kind *Albert Marius*, geboren den 23 Februarij 1856, toebehoord hebbende aan S. B. de Vries.

11o. Aan de slaven; *Cupido*, geboren in 1828 en *Fortuna*, geboren in 1820, beide kinderen van *Christina*, toebehoord hebbende aan T. F. A. Moeselwijk (thans genaamd T. F. A. Lamanena).

12o. Aan de slavin *Angelica*, geboren in 1811, waarvan de moeder onbekend is, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan M. J. Houthakker.

13o. Aan de slavin *Petronella*, geboren in 1817, dochter van *Johanna*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan de weduwe H. Rocquette geb. Abkenius.

14o. Aan de slavin *Coquette*, geboren in 1790, waarvan de moeder onbekend is, toebehoord hebbende aan M. M. van Negreb.

15o. Aan de slavenkinderen: *Johanna*, geboren in 1850 en *Albert*, geboren in 1852, kinderen van *Arriette*, en *Affiba*, geboren in 1849, dochter van *Gratia*, allen toebehoord hebbende aan M. Kaas,

en 16o. Aan de slavin *Diana*, geboren in 1810, dochter van *Wilhelmina*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan N. Kroon.

En dat gemelde gemanumitteerden voortaan de namen zullen voeren, van:

1o. *David Victor Proefijn.*
2o. *Georgina Mathilda Oestman.*
3o. *Evert Boheinen.*
Martha Georgina Carolina Boheinen.
4o. *Carolina Philida Bomp.*
5o. *Mariana Deira.*
Frans Frederik Deira.
6o. *Hendrik Weerlo.*
7o. *Cornelia Constantia Ton.*
8o. *Klein Phal.*
9o. *Nicolaas Alexander Osther.*
10o. *Hendrietta Kersout.*
Albert Marius Kersout.
11o. *Frans Johannes Selwijk.*
Maria Fortuna Selwijk.
12o. *Maria Angelica Taak.*
13o. *Henriette Petronella Waardig.*
14o. *Hermina Coquette Egren.*
15o. *Johanna Frederika Goven.*
Albert Adolf Goven.
Helena Charlotte Goven.
en 16o. *Diana Cornelia Kronenberg.*

De waarnemende Gouvernements-Secretaris
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

14 Maart. Van het slavenkind *Frederika Charlotte*, geboren in 1853, dochter van *l'Esperance*, toebehoorende aan den boedel A. F. L. Doesburg.

Van het slavenkind *Carolina*, geboren in 1846, dochter van *Rebecca*, toebehoorende aan plantaadje *Destombesburg*, divisie *boven Commewijne.*

» » Van den slaaf *Daniel*, geboren in 1790, zoon van *Mimi*, toebehoorende aan plantaadje *de Morgenster*, divisie *Saramacca.*

» » Van de slavin *Martha*, geboren in 1823, dochter van *Trui*, en hare kinderen, *Cornelia*, geboren in 1844, en *Claartje*, geboren in 1847, toebehoorende aan plantaadje *Nieuw Meerzorg*, divisie *Beneden Cottica.*

14 Maart. Van de slavin *Antje*, geboren in 1839, dochter van *Sophia*, toebehoorende aan plantaadje *Cannawappibo*, divisie *boven Commewijne.*

» » Van de slavinnen *Isabella*, geboren in 1838, dochter van *Adjuba*, toebehoorende aan plantaadje *Bokkel*, divisie *Para*, en *Elisabeth*, geboren in 1812, dochter van *Diana*, toebehoorende aan plantaadje *Mary's hope*, in *Coronie.*

» » Van de slavin *Christina*, geboren in 1834, dochter van *Jaba*, toebehoorende aan plantaadje *Plaisance* in *Nickerie.*

De waarnemende Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Eerste afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

POST-KANTOOR.

Op aanstaanden Donderdag den 20n. dezer, des namiddags ten 5 ure, zullen de per Zr. Ms. Schoener *de Scorpioen* via *Coronie, Nickerie* en *Demerary* te verzenden Mailpakketten worden gesloten.

Paramaribo, den 13 Maart 1856.

De Ambtenaar belast met de Posterij,
J. S. BURNE.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 14 Maart 1856.

Op heden zijn in ondertrouw opgenomen:

Gerardus Cornelis Wilhelmus van Axel
en
Charlotte Christina Becker.

Charles François Samson
en
Theodora Nordina Jessurun, zich noemende en schrijvende Theodora Nordina de Meza.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
A. F. VAN AMSON.

Eerste afkondiging.

De COMMISSIE *tot regeling der belasting wegens Quota van Suiker-Plantagien en Houtgronden*, brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat zij tot het aannemen en beoordeelen der aangif-

ten en verdere bewijsstukken, voorgeschreven bij art. 5 der Publicatie van 4 September 1854, Gouv. Blad No. 9, op den 31sten dezer en op den 4n. en 9n. April des voormiddags van 9 tot 12 ure zal zitting houden in het lokaal van het Departement der *Onbeheerde Boedels en Weezen.*

Paramaribo, den 13 Maart 1856.

De Commissie voornoemd,
A. WILDEBOER,
waarn. Administrateur van Financien,
Voorzitter.

Transporten.

(3793) Den 11den Maart 1856. S. Lobo Wed. J. Levie qq. boedel J. Levie aan A. van Melsen, van het Huis en Erf in de 1e. Buitenwijk *Combé*, bekend onder N. W. No. 10, O. W. La. A No. 9.

Idem. C. Reineke aan J. G. Bozenberg voor zijne reeds hebbende en nog te verkrijgene kinderen, van den Buitengrond *Toevlugt*, gelegen aan den Rijweg naar *Kwatta*, 2e. Buitenwijk No. 13.

Den 12den. De Exploicteur, aan F. T. R. Brusch, zich gewoonlijk teekenende F. T. Brusch, van de Plantaadje *de Vrede* c. a., gelegen aan de rivier *boven Cottica.*

Paramaribo, den 12 Maart 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

Transport.

(2530) Den 10den Maart 1856. J. van Lier qq. de wed. S. J. Levij Menist geb. Gomperts, aan H. C. Levij, van het Erf met de daaropstaande Gebouwen aan de *Heeren straat*, N. W. La. A No. 59*a*. en *b*. (*) O. W. La. B No. 72.

Paramaribo, den 14 Maart 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

(*) In onze No. 31 en 32, abusivelijk opgegeven No. 19*a*. en *b*.

Paramaribo, den 12 Maart 1856.

(3578) Naar aanleiding van art. 37 van het Reglement voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal de repartitie rekening van den Boedel Pierce, Robinson en nagelatene huisvrouw Mary Bodkin, gedurende den tijd van *veertien* dagen ter Secretarie van het Commissariaat voor opgemeld Departement, voor belanghebbenden ter *visie* liggen.

De Secretaris,
J. ELLIS.

(3576) De Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal van af den 18 dezer, dagelijks ten zijnen kantore betalen, de Crediteuren van de Boedels C. J. A. Fisco, Carolina van Linck, F. W. Lenaar, zich geschreven hebbende Spillenaar, en W. A. van der Hart, ingevolge repartitie rekeningen in dezelve boedels gearresteerd.

Paramaribo, den 14 Maart 1856.

Bij afwezigheid van den Curator voornoemd,
C. KAERSENHOUT,
1e. *Commies.*

SEQUESTERS

der onderstaande plantaadjen bieden bij inschrijving te koop aan:

Van plantaadje *Sarah*:
15 BALEN SCHOONE KATOEN,
liggende ter Landswaag.
Van plantaadje *Toledo*:
P. m. **17 VATEN SUIKER.**

De inschrijvings-billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof tot **HEDEN MORGEN** ten *negen* ure, aangenomen en aldaar geopend worden ten overstaan van den Heer gecommitteerde tot de zaken van Curatele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de Katoen, onmiddellijk na de toewijzing, tegen *Kontante Betaling*, in ontvang moeten genomen worden, terwijl de Suiker binnen *acht* dagen, voor rekening en risico van den kooper, van plantaadje zal moeten worden afgehaald. [3581]

Paramaribo, den 15 Maart 1856.

SEQUESTERS

der onderstaande Plantaadjen bieden bij inschrijving, tegen *Kontante Betaling*, te koop aan:

Van Plantaadje *Concordia*:
30 BALEN KAKAO.
Van Plantaadje *Caledonia*:
24 BALEN DITO.
Liggende ter Landswaag.

De inschrijvings-billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof tot **HEDEN MORGEN** ten *negen* ure aangenomen en aldaar geopend worden ten overstaan van den Heer gecommitteerde tot de zaken van Curatele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de *Kakao*, onmiddellijk na de toewijzing, in ontvang moeten genomen, en voor elke ledige baal *f* 1,10 gerestitueerd worden. [3580]

Paramaribo, den 15 Maart 1856.

Afbreking der diplomatieke betrekkingen tusschen Engeland en Perzie.

Het *Journal de Constantinople* deelt daaromtrent de volgende bijzonderheden mede:

Een ambtenaar der Perzische regering, Mirza genaamd, die eenigen tijd geleden van zijn ambt ontzet werd wegens motiven, die in geen enkel opzigt zijn goeden naam benadeelden, bood zijne diensten den Engelschen gezant aan, welke laatste hem aannam als Britsch agent in de stad Chiraz.

Hierbij mag men niet uit het oog verliezen, dat in Perzie zekere plaatsen zijn, waarin niet dan moeijelijk vreemde agenten toegelaten worden, om de eenige reden dat ze vreemdelingen zijn. Chiraz nu is een dier plaatsen en de Engelsche regering had van deze gelegenheid gebruik gemaakt, om een persoon tot haren agent te kiezen, tegen wiens toelating geene bezwaren konden worden aangevoerd, daar deze een Perziaan van geboorte was.

Toen om de erkenning van dezen nieuwen Britschen consul de Perzische regering aangezocht werd, opperde laatstgemelde jegens den Engelschen gezant talrijke tegenwerpingen, waarin veel scherpheid opgesloten lag. De heer Murray, de gezant, vroeg hierop aan de Perzische regering om de redenen, die zij had voor het niet erkennen van den consul, redenen die hem voorkwamen niet in het minste verband te staan met eene persoonlijke vervolging tegen Mirza, in geschrifte mede te deelen. Hierop kreeg de gezant geen antwoord dan de aanzegging, om den consul aan de regering over te leveren, waarop de heer Murray haar liet terug weten, dat Mirza, als Engelsch agent, geplaatst was onder de bescherming der Britsche regering, en dat hij, de gezant, nog minder zou voldoen aan de bevelen van het Perzische kabinet, dan bij voldaan had aan de vroegere vertoogen.

Ondertusschen zochten de leiders in het geschil, nu zij hunne ontwerpen verijdeld zagen voldoening in eene daad, die openlijk het regt der volken schond. Zij voerden namelijk de vrouw van Mirza weg, onder het voorwendsel dat zij verwant was aan de koninklijke familie, en bragten haar op eene veilige plaats, na verklaard te hebben dat zij de vrouw als gijzelaar zouden houden, zoolang Mirza niet aan de autoriteiten overgeleverd zoude zijn.

De heer Murraij protesteerde ten krachtigste tegen deze willekeurige handelwijze, en eischte de in vrijheid stelling der vrouw, en verklaarde dat eene langere gevangenhouding als eene beleediging zou worden aangemerkt, der Engelsche natie aangedaan. De Perzische regering nam van dit protest volstrekt geen nota en beschuldigde den heer Murraij directelijk, dat hij de vrijheid der vrouw van Mirza alleen terug eischte omdat hij met haar misdadige betrekkingen onderhield. Bij deze nieuwe beleediging bleef het zelfs nog niet; zij gaf het sein tot nog meerdere.

De heer Bourrée, de Fransche gezant, stelde te vergeefs pogingen in het werk om het hof van Teheran van hare onwaardige handelingen te doen terugkomen; insgelijks werden te vergeefs officieuse vertoogen ingediend, door onderscheidene ambtenaren en vreemdelingen, het hof bleef in zijn gedrag volharden, zoodat de heer Murraij ten slotte verklaarde, dat hij 48 uren tijd gaf voor de voldoening der beleedigingen, hem aangedaan. Wanneer deze verloopen waren en daaraan niet mogt voldaan zijn, zou hij zijne vlag intrekken.

Door eene nadere tusschenkomst van andere personen, die al nog hoopten dat deze handelwijze der Perzische regering voornamelijk haren grond zoude hebben in een misverstand, stemde de gezant toe in eene verlenging van den termijn, door hem bestemd tot het ontvangen van voldoening. Doch ook deze termijn verliep, gedurende welken de positie des Engelschen gezants nog ondragelijker werd. Eindelijk zond de heer Murray eene laatste sommatie, waarop hem echter geantwoord werd met de bedreiging dat men den agent Chiraz met geweld zou wegvoeren, te midden zelfs van het personeel der Britsche legatie, indien hij het voornemen mogt hebben, om haar bij zijn vertrek te volgen.

De Fransche gezant, die al het mogelijke in het werk heeft gesteld, ten einde aan zijn ambtgenoot regt verschaft worde, verklaarde nu op zijne beurt, dat hij van de Perzische regering eene volledige voldoening zou eischen voor de verachting, waarmede men zijne tusschenkomst behandeld had, die eerst officieus en later officieel was.

Volgens de laatste tijdingen nu, heeft de heer Murray de hoofdstad van Perzie verlaten en zich naar Mossoul, aan de Turksche grenzen, begeven. Wat thans de nadere stappen van den Franschen gezant zullen zijn, weet men niet zeker, doch men gelooft, dat, zoo de Perzische regering mogt volharden in hare verblinding, de heer Bourrée

het voorbeeld van zijn ambtgenoot zal volgen.

Het is onloochenbaar, dat in deze schandelijke handelwijze der Perzische regering zeker Anilchkoff, een Russisch agent, de hand gehad heeft. Volgens de verklaringen van velen, moet hij er zelfs de ziel van geweest zijn.

Turkije.

OVERZIGT DER GESCHIEDENIS VAN TURKIJE.

(Ontleend aan het Werk: » DE OORLOG *tusschen Rusland, Turkije en de Westersche mogendheden, in het midden der 19de eeuw.*")

Met de verovering van Konstantinopel door Mahomet II in het jaar 1453 werd het Turksche rijk in Europa gegrondvest; het bereikte het toppunt van zijn bloei onder diens kleinzoon Soliman de groote, gestorven in 1566. Slechts eene eeuw dus was genoegzaam om Turkije te verheffen tot een groot en magtig rijk, dat werd ontzien en gevreesd door alle Christen-vorsten. Een bewijs van die grootheid vinden wij in de omstandigheid, dat, in een tijd toen de kruistogten nog niet gansch vergeten waren, Frans I (de allerkatholiekste majesteit) met Soliman een verbond sloot tegen Karel V, waarvan de eerste vrucht werd gezien in de vereeniging hunner vloten tegen Nizza. De veroveringen van Soliman, voornamelijk bestaande uit Rhodus, dat hij den ridders van St. Jan had ontweldigd, een groot gedeelte van Hongarije en de vorstendommen Moldavie en Wallachije, wier vorsten zijne vazallen waren geworden, werden perk gesteld te Maltha, waar de voorbeeldelooze dapperheid der St. Jansridders hem het hoofd deed stooten. Een jaar later stierf hij en van dit oogenblik af zag men Turkije allengs afdalen van het hooge standpunt, dat het een oogenblik had ingenomen. De oorzaken van dit verval zijn niet ver te zoeken; Turkije's grootheid was zulk eene, als alleen verkregen wordt door het zwaard en gevoed door plundering. Al wat den bloei van een rijk bestendigt en waarborgt, ontbrak hier. Geene innerlijke hulpbronnen vloeiden, geene industrie ontwikkelde zich, geene zedelijke beginselen schoten wortel bij het volk. De veroveringen, die het had gemaakt, deed het niet vergeten en vergeven door het aanknoopen van vreedzame handelsbetrekkingen, en zijne vorsten toonden het voorregt eener vreedzame regering minder te achten dan bloedigen krijgsroem. Amurat, de veroveraar van Adrianopel (1363), Mahomet II en Soliman, zij allen voerden roemruchtig het zwaard, maar deden overigens niets voor hun volk. Aan zinnelijk genot verslaaft, zich opsluitend in hun harem; lieten zij het bestuur des lands over aan den Groot-Vizier van den dag en dachten er niet eenmaal aan hoe hunne provinciën zuchtten onder de geweldenarijen van heerzuchtige Pachas. Het volk, getergd door de willekeur zijner gebieders, uitgezogen door belastingen, werd alleen door zijne eigene verbastering en door den bijgeloovigen eerbied voor zijn Sultan als de » schaduwe Gods" van den opstand terug gehouden. Ook het leger, vroeger zoo krachtig en moedig in de veroverings-oorlogen, verzonk allengs in een treurigen staat van zedelijke verlaging en stompe slaafschheid.

Wij moeten hier met een enkel woord spreken van een element in het Turksche krijgs- en staatswezen, dat steeds van overwegenden invloed is geweest. Wij bedoelen de Janitsaren, in tijden van verovering en krijgsroem steunpilaren van Turkije's grootheid, later de gevaarlijkste vijanden van den staat. Amurat I had op zijn krijgstogt tegen de Slavonische volken de landstreek tusschen den Donau en de Adriatische zee geheel aan zich onderworpen, en op raad van zijn Vizier als krijgsbuit duizende van de moedige en strijdlustige bewoners dier provincie met zich gevoerd. Deze nu onderwezen en opgevoed in de Mahomedaansche leer en geoefend in den wapenhandel, vormden den kern van een zelfstandig geregeld korps infanterie, zoo als geen enkele staat in Europa destijds nog had aan te wijzen. Onder den naam *Enghy Cherie* (nieuwe soldaten) bragten zij eeuwen lang onberekenbaar veel bij tot de grootheid van Turkije, maar waren vaak in tijden van vrede even geducht voor den Sultan als in dagen van oorlog voor diens vijanden.

Verval van Turkye's grootheid.

De eerste gevoelige slag werd Turkije toegebragt door Johannes Sobiesky koning van Polen. Reeds bij den aanvang zijner regering verklaarde deze zijne onderdanen vrij van schatting, welke zij tot hiertoe aan de Porte hadden betaald; vervolgens sloot hij een verbond met Oostenrijk tegen Turkije en toonde zich een krachtig en getrouw bondgenoot, toen de Turken in 1683 Weenen belegerden en de stad na een beleg van twee maanden, op het punt was te worden overgegeven aan de rustelooze vijanden der Christenheid, door hen zoo volkomen te verslaan, dat zij zich later nooit weder deze nederlaag konden herstellen.

In 1686 werden de Turken uit Hongarije verdreven en in 1687 stelde eene nieuwe overwinning Oostenrijk in het bezit van Transylvanie en Slavonie. Nederlaag op nederlaag volgde en toen in 1689 het tractaat van Carlowitz werd geteekend, werden daarbij de grenzen tusschen Oostenrijk en Turkije zeer ten nadeele van laatstgenoemd rijk vastgesteld.

De halve maan van Osmanli, zoo lang het teeken van schrik en angst voor de omliggende volken verloor al meer en meer haren glans. In 1718 werden aan Oostenrijk nadat wederom de Turken bij Belgrado waren verslagen, de steden Temeswar, Orsowa en Belgrado bij verdrag afgestaan.

Maar al deze en nog andere voordeelen, bij het traktaat van Passarowitz verkregen, gingen voor Oostenrijk verloren door dat van Belgrado (1739), waarmede een oorlog werd besloten, die Oostenrijk onvoorzichtig genoeg was geweest, te zamen met Rusland tegen Turkije te ondernemen. Na de troonsbeklimming toch van Peter de groote was Rusland begonnen zich meer en meer in de rigting van de Zwarte Zee uit te breiden; de stad en haven van Azof, en een gedeelte van de Krim werden nu eens veroverd, dan weer afgestaan. Bij het zoo even genoemde traktaat van Belgrado werden Ruslands veroveringen, en gedeeltelijk ook die van Oostenrijk, aan de Porte teruggegeven, en terwijl het overige Europa reeds in het volgende jaar in den beruchten successie oorlog werd gewikkeld, bewaarde Turkije de striktste onzijdigheid, ja bood zelfs maar te vergeefs, bij een schrijven door den Groot Vizier, in naam van den Sultan opgesteld, aan den strijdende partijen zijne bemiddeling aan.

De veroveringen van Katharina II. — Moord van Selim III.

Na het verdrag van Belgrado scheen er voor Turkije een tijd van rust te zullen aanlichten, maar naauwelijks in het genot van de zegeningen des vredes, naauwelijks in den aanvang van de zoo hoog noodige inwendige verbeteringen en hervormingen, brak reeds weder een nieuw onweder over Turkije los. Katharina II had hare komst op den troon van Rusland schier onmiddellijk doen volgen door een inval in Polen en reeds kort daarna vielen hare kozakken ook in het gebied van den Sultan en richtten in Balta zulk een bloedbad aan, dat Mustapha III, tot wraak getergd, eenen nieuwen oorlog met Rusland aanving, die echter niets dan ramp over Turkije zou brengen. In de veldtogten van 1769—70, bij de zegevechten met de vereenigde Russische en Engelsche vloten in den Archipel, overal delfden de Turken het onderspit, en eerst toen de Russen in 1771 de Krim hadden veroverd, bragt de naijver van Oostenrijk en Pruissen op het zegevierende Rusland, benevens eene vreesselijke pest, welke in het vijandelijke leger uitbrak, de Porte eenige verademing aan. Toch werd het verlorene niet herwonnen en Mustaphaäs opvolger, Abdul Hamed, was genoodzaakt op den 21sten Julij 1774 het voor Turkije noodlottige verdrag van Kaynardgi te teekenen, waarbij de onafhankelijkheid van de Krim werd erkend, de vrije vaart in de Turksche wateren en een aantal andere voorregten aan Rusland werden verzekerd, terwijl de porte daarentegen de verlorene vorstendommen Bessarabië, Moldavië en Wallachye, benevens de eilanden in den Archipel terug ontving.

Toen later onder den Selim III de krijg andermaal ontbrandde, behaalde Rusland nieuwe voordeelen en, bij het verdrag van Jassy verkreeg het voor goed het bezit van de Krim, het eiland Taman en een gedeelte van Bessarabie. De verschijning van Bonaparte in Egijpte bragt in 't eind eenige verandering in de eeuwigdurende vijandelijke houding van Rusland en Turkije, en gaf zelfs aanleiding tot een bondgenoodschap van beide staten in vereeniging met Groot Brittannie.

Terwijl er door Turkije eenige voordeelen werden behaald in den daarop volgenden oorlog met Frankrijk had het evenwel te gelijker tijd te kampen met tegenspoeden van anderen aard. Herhaalde oproeren onder de Janitsaren, die zich verzetten tegen elke hervorming, vooral wanneer het militaire zaken gold, de hardnekkige opstand van Ali, pacha van Janina, het verzet van de Mamelukken in Egijpte en de Wahabees in Azie tegen de openbare magt, teisterden van alle zijden het Turksche rijk, terwijl zijn dubbelzinnige bondgenoot Rusland zich niet kon weerhouden in zulk troebel water te visschen. In deze omstandigheden achtte de Sultan het geraden, na het verdrag van Amiens, bij den strijd, door Napoleon beurtelings met alle staten van Europa gevoerd, de striktste onzijdigheid te bewaren, maar de gebeurtenissen sleepten hem zijns ondanks mede, en reeds was Turkije, in verbond met Frankrijk, in een oorlog tegen Groot-Brittannië gewikkeld, toen er een vreesselijke en bloedige opstand der Janitsaren uitbrak, waarbij Selim III in het serail werd vermoord en zijn neef Mustapha den troon besleeg, om kort daarna (20 Julij 1809) op zijne beurt door zijn broeder Mahmoud II daarvan te worden afgestooten.

Mahmoud II.

De regering van Mahmoud II werd reeds in den aanvang gekenmerkt door vele onrust en bloedige gebeurtenissen. De Janitsaren richtten nog steeds een bloedbad aan onder allen, die de hervormingsplannen van Selim III hadden ondersteund; al de leden van de keizerlijke familie kwamen daarbij om; en Mahmoud was ten laatste de eenig overgeblevene van zijn geslacht. Evenzeer van de noodzakelijkheid der hervorming doordrongen als zijn voorganger, was hij evenwel verstandig genoeg, de uitvoering daarvan tot rustiger tijden te verschuiven, en richtte, tot de inwendige rust althans voor het oogenblik was hersteld, zijne aandacht op het buitenland. Hij trachtte den vrede te sluiten met Rusland en Engeland; alleen met laatstgenoemde mogendheid gelukte hem dit, terwijl de strijd met den ouden erfvijand met afwisselend geluk en ongeluk bleef voortduren. Te gelijker tijd had er in Egijpte eene moorddadige gebeurtenis plaats, die weldra in Europisch Turkije zou worden herhaald. Het was de moord der Mamelukken, een militair ligchaam, dat even als de Janitsaren, bij wijlen zijne gebieders de wet stelde. Mehemed Ali raadde den moord aan en volvoerde dien in 1811 op eene wreede, maar voldoende wijze. Kort daarna werd Rusland door de oorlogsverklaring van Napoleon in het eind genoodzaakt

de vredesvoorslagen van de Porte aan te nemen, doch wist hij bij het traktaat van Bucharest (28 Mei 1812), wederom zijne grenzen ten koste van Turkije uit te breiden.

De Grieksche opstand.

Na de restauratie haastte Mahmoud zich aan de Bourbons zijne vriendschapsbetuigingen te doen toekomen en herstelde nu ook de goede verstandhouding met Engeland, door de onafhankelijkheid der Jonische eilanden, onder de bescherming dier mogendheid, te erkennen. Wederkeerig werd aan Turkije Parga teruggegeven, dat door Ali-pacha van Janina, aan Engeland was overgeleverd. Daarmede was Ali evenwel nog niet tot onderwerping gebragt; integendeel, korten tijd daarna wierp deze merkwaardige man het masker af, verklaarde zich onafhankelijk en spoorde ook de Grieken aan, het Turksche juk af te schudden. Met de latere nederlaag en dood van Ali, verdwenen geenszins de sporen van het door hem gestrooide zaad des oproers.

In Maart 1821 riep Alexander Ipsilanti de Helleensche bevolking op tot den strijd voor hunne vrijheden, en eenige weken later had die opstand zich van Wallachije tot in Morea uitgebreid. Wij kunnen hier in geene bijzonderheden treden over deze vrijheidskrijg, die zoovele sympathien opwekte door geheel Europa; daarenboven zijn de feiten van dien oorlog overbekend even als de uitslag — de onafhankelijkheid van Griekenland onder het protectoraat van Engeland, Frankrijk en Rusland. Twee gebeurtenissen evenwel willen wij hier aanstippen, omdat zij in de gevolgen van zulk een ontzagchelijk gewigt waren voor het Ottomanische rijk. Wij beginnen met die, welke het laatst voorviel, de vernietiging der Turksch-Egijptische vloot in de haven van Navarino (September 1827). De vereenigde Engelsche en Fransche vloten, onder de admiralen Codrington en de Rignij, hadden den Turkschen vlootvoogd, Ibrahim-Pacha, verboden de haven van Navarino uit te zeilen om deel te nemen aan de operatien tegen de Grieken. Bij de eerste beweging, welke scheen aan te duiden dat Ibrahim Pacha de gestelde voorwaarden verbrak, keerden de vereenigde vloten, versterkt door het Russische eskader onder den vice admiraal van Heyden, naar Navarino terug, vielen de Turksche vloot aan en vernielden haar zoo volkomen, dat van de zestig zeilen, waaruit zij bestond, slechts twintig brikken en korvetten overbleven. Zeer verschillend is het oordeel over deze gewelddadige handeling van de zijde van staten, die zich wel hadden verbonden om Griekenland te beschermen, maar niet om hare eigene magt ten koste van Turkije uit te breiden. Zooveel is zeker, dat de Porte, ondanks de hulp, haar later door Engelsche en Amerikaansche ingenieurs verleend, zich nimmer geheel van dezen gevoeligen slag heeft kunnen herstellen.

De vernietiging van de Janitsaren.

De andere gebeurtenis, waarvan wij, zoo even spraken, was de moorddadige vernietiging van een ligchaam, dat sinds eeuwen schrik had verspreid onder het Turksche volk, en door zijne vermetele woestheid reeds menigen Sultan had doen sidderen. Gedurende den Griekschen opstand en meer bepaald na den slag van Missolonghi (22 April 1826) had Mahmoud maar al te duidelijk het overwigt van des vijands goed geregelde en gedisciplineerde troepen boven zijne eigene woeste en ongeregelde bende leeren kennen. Hij besloot daarom de reeds lang ontworpene hervorming met kracht door te zetten. In eene algemeene vergadering der Muftis werd het besluit genomen tot eene belangrijke verandering in de militaire inrigtingen van Turkije en de ontbinding van het korps Janitsaren vastgesteld. Hunne voorname bevelhebbers zelve vereenigden zich daarmede, maar desniettegenstaande moedigden sommige van hen in het geheim de woeste krijgers aan tot een krachtig verzet tegen de genomene maatregelen. Naauwelijks werd er dan ook een begin van uitvoering gemaakt of het oproer brak uit; de plundering van het paleis van den Groot-Vizier was de opening van de bloedige tooneelen, die nu volgden. De Janitsaren verspreidden zich door de straten van Konstantinopel wraak en moord blazende tegen de Ulemas en de ministers van den Sultan. Een groot gedeelte der bevolking evenwel, waaronder voornamelijk de meer verlichte en gegoede standen, reeds lang den overmoed der Janitsaren moede, snelde den Groot-Vizier te hulp en verlangde alleen dat de Sultan zich aan hun hoofd zoude stellen om de oproerlingen te bestrijden. De standaard van den profeet werd opgeheven, de priesters voegden hunne vermaningen en gebeden bij de strijdkreten van de getrouwe onderdanen des sultans, en het leger stelde zich in beweging.

De Janitsaren stonden eerst verplet door deze ongewone krachtsontwikkeling, waarvan de geschiedenis geen voorbeeld kende; maar, steunende op hun aantal en op hunne vermetele dapperheid, verwierpen zij alle voorstellen van onderwerping en vergiffenis. De strijd begon en de Janitsaren werden genoodzaakt tot de vlugt; te vergeefs zochten zij veiligheid in hunne kazernen, nauwelijks hadden zij die bereikt of de vlammen sloegen er uit op, en wie daar geen jammerlijken dood vond, werd afgemaakt in de straten. Meer dan 6000 Janitsaren sneuvelden in Konstantinopel; 1500 werden er gevangen naar Azie gezonden en ook in de overige steden van Turkije werden zij geheel uitgeroeid. Zoo verging tot groote vreugde van den Sultan en van de bewoners der hoofdstad eene magt in den staat, die sinds lang meer tot schrik naar binnen dan tot bescherming naar buiten had verstrekt en waarvan de verlaging, de gruweldaden en het despotisme, door de Turksche geschiedenis met de donkerste kleuren worden afgeschilderd.

(Vervolg hierna.)

Berigten uit Perzie hangen een tafreel op van den inwendigen toestand des lands, dat verre van gunstig is. In stede dat Perzie in staat zoude zijn om zich op eene eenigzins beteekenende wijze in den tegenwoordigen oorlog te mengen, is het zelfs niet in staat om zijn eigen grondgebied te verdedigen. Zedelijk en geldelijk uitgeput, heerscht er een stelsel, volgens hetwelk geen geregeld leger bestaan kan. Het Perzische leger bestaat daardoor nagenoeg uit Bachi-Boujoucks en de ondervinding heeft geleerd hoe weinig men van die ongeregelde troepen kan verwachten, hoe weinig ze zelfs te vertrouwen zijn. In het geheele rijk bestaan geen heirwegen. Alle de transporten geschieden derhalve door lastdieren, kameelen, ezels en ook door paarden. Het vervoer van artillerie van de eene plaats naar de andere, is daardoor tevens ten eenemale onmogelijk. Daarbij bestaat in Perzie geen depot van levensmiddelen en krijgsbehoeften. Zelfs het buskruid weet men er niet te vervaardigen; het wordt regelmatig door Rusland en Engeland geleverd. De Perzische artillerie is geheel onbeduidend, het verdedigingsstelsel van het land is allernietigst. Het zuidelijk gedeelte van Perzie ligt evenzoo onder het bereik van Engeland als het Noordelijk deel onder het bereik van Rusland ligt. Op het geheele grondgebied, beheerd door den schah Nesreddin bevindt zich geene enkele versterkte plaats, niet eene vesting zelfs van eenige beteekenis, en het land ligt alle kanten open voor den vijand. Het kan nu zijn dat dit tafreel wat sterk gekleurd is doch er schijnt veel in te liggen wat waar is.

Burgerlijke Stand.

Van den 7den tot den 13den Maart 1856 zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 7den, Eduard Frans Dion, ruim 5 jaren. — Den 9den, Josua Robles de Medina, 84 jaren. — Idem, Jan Martinus, 35 jaren. — Den 12den, William Matthijs Kempen, 1 jaar en 4 maanden.

Scheepvaart.

Uitgeklaard.

Den 13 dezer, de Nederl. schoener *Defiance*, kapt. J. W. Bechtold, via Niekerie naar Demerarij, lading: 135 vaten Blom, 2 manden Bier, 10 manden Selterswater en 46 vaten Koorn, 8,280 pond.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Calijpso, kapt. D. R. Nolles, adres bij H. C. Levy. Sluit 17 dezer.

Texel, kapt. H. J. Hubert, adres bij Gisius en Co. Sluit 20 dezer.

Goede Verwachting, kapt. A. R. de Lange, adres bij Gisius en Co. — Sluit 25 dezer.

Noord-Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij Fos P. Bouguenon.

Willem en Carel, kapt. N. D. Steenveld, adres bij H. Degenhard.

Plato, kapt. J. H. Henning, adres bij F. P. Bouguenon.

Anna Elisabeth, kapt. Teensma, adres bij J. G. Fonseca.

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.